

www.e-rara.ch

Theatrum orbis terrarum

Ortelius, Abraham

Antverpiae, 1603

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: T 33

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-92309>

Italia.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

I T A L I A.

VI regionum situs, aliis rebus forma comparare solent, Italiam querno folio asimilant; ut Plinius, Solinus, & Rutilius: hederæ, ut Eustathius. Cruri humano autem, ut recentioribus placet, multo similior est. Est qui totam Europam nostro tempore in puellæ formam delineavit; qua Italia brachio dextro continetur: non inconcinne, si quis regionis naturam & res in ea gestas ad amussim consideret. ut enim totius corporis robur vires suas hoc membro ut plurimum exercet; ita hæc regio quondam totius Europæ potentiam mundo suo hoc lacerto declaravit.

Italiam varios habuisse incolas, partim barbaros, partim Græcos, ex utriusque linguæ monumentis palam est. Habuit enim ab initio Aborigines, Siculos, Pelasgos, Arcades, Epeos, Troianos, Morgetes, Ausones, & Oenotros. A quibus & varia sortita fuit nomina: ut AVSONIA, OENOTRIA, à populis: IANICULA à Iano: SATURNIA à Saturno: & tandem ITALIA ab Italo rege; aut, ut Varro testis est, à bubus. Græcia enim antiqua tauros vocabat ἰταλούς, à quorum multitudine & pulchritudine Italiam dixerunt; aut, ut alij aiunt, qui fabulis indulgent, quod à Sicilia Hercules persecutus sit eò nobilem taurum, qui diceretur Italus. Vocata fuit quoque à Græcis HESPERIA, ab Hespero Atlantis F. aut, ut aliis placet, ab Hespero vespertina stella: à quo etiam Hispania quondam Hesperia dicta fuit. Eadem enim ratione qua Italia à Græcis Hesperia, ab Italis Hispania quoque Hesperia dicitur. Ad differentiam tamen Virgilius 1. & 7. Aeneid. Italiam, Hesperiam Magnam cognominavit. Sed & pluribus præterea nominibus ab aliis indigetatur. Nam & APENNINAM, ARGESSAM, CAMESENAM, TYRSENIAM, SALEVMBRONAM, TAVRINAM, appellari video à Macrobio, Halicarnasseo, M. Catone, Isacio Tzetzæ, &c. CHONIAM, & BRETTIAM dictam scribit Stephanus. Eius pars etiam MAGNA GRÆCIA, ab incolis in ea Græcis, à classicis auctoribus nominatur. Tam multos variosque populos, plures quidem quam in vlla alia terra habitasse ferunt, ut Ælianus ait, eam potissimum ob causam, quod omnium anni partium in ea sit moderata tempestas: quod regio bonitate telluris excellens sit, & aquis irrigua, fertilisque omnium fructuum, atque compascua: itemque quod fluviis perfusa, mare quoque commodum adiectum habeat; portibusque ex omni parte sit interstincta; & appellationibus solvendisque nauibus idonea. Sed & inhabitatorum singularis benignitas & mansuetudo multos pellexit, ut in eam suas sedes transferrent. Itali regali semper nobilitate præfulgidi sunt, teste Iulio Firmico.

Cælestem Italiam; & Reginam mundi, vocat hanc regionem Æthicus: Rerum Dominam Rutilius: Gentium Dominam Mamertinus: Beatissimam totius Europæ Dion Prusæus. Totius Orbis optimam esse docet lib. 1. Halicarnasseus multis de causis. Strabo ait, huius præstantiam neminem posse pro dignitate verbis explicare. Sed huius laudes vno Plinij encomio (quo illustri suo Naturæ operi finem imponit) absolovere lubet. In toto orbe, (inquit) & quacumque cæli convexitas vergit, pulcherrima est omnium, rebusque merito principatum naturæ obtinens, Italia: rectorix parensque mundi altera, viris, feminis, ducibus, militibus, servitiis, artium præstantiâ, ingeniorum claritatibus, iam situ, ac salubritate cæli atque temperie, accessu cunctarum gentium facili, littoribus portuosissimis, benigno ventorum afflatu aquarumque copia, nemorum salubritate, montium articulis, ferorum animalium innocentia, soli fertilitate, populi ubertate. Quicquid est quo carere vita non debeat, nusquam est præstantius: fruges, vinum, olea, vellera, lina, vestes, iuueni: Neque equos quidem in trigariis præferri vllis vernaculis animaduerto. Metallis auri, argenti, æris, ferri, quamdiu libuit exercere, nullis celsit, & iis nunc in se grauida, pro omni dote varios succos, & frugum pomorumque sapores fundit. hæc ille. Adde his, si lubet, quæ idem habet lib. 3. cap. 5. Polybius 2. item Varro de re Rustica 1. cap. 2. Strabo sub finem libri 6. & Virgilius variis in locis. *Si factum certa mundum ratione fatemur, Consiliumque Dei machina tanta fuit*, inquit de hac Italia, Rutilius 2.

In undecim regiones hanc diuisit, teste Plinio, Octavianus Augustus Imp. In septemdecim Constantinus Magnus, ut habet Rubeus, in sua Rauennatum historia 2. Octodecim autem lego apud Diaconum, Longobardic. 2. cap. 21. Mille centum & nonaginta septem urbibus præditam & ornatam fuisse, auctor est Ælianus. Atque hæc est illa Italia, quæ nunciato Gallico tumultu, L. Æmilio Paulo, C. Atilio Regulo Coss. sola sine externis vllis auxiliis, atque etiamnum sine Transpadanis, equitum LXXX. M. peditum DCC. M. armavit. Polybius ait, huius regionis armatorum, tempore Annibalis, numerum fuisse septies centena millia peditum, & equitum ad septuaginta millia.

Insulas ad hanc pertinentes facit Plinius Siciliam, Sardiniam, Corsicam, Oglasam, Planariam, Vrgon, Caprariam, Ægilium, Dianium, Mænariam, Columbariam, Venariam, Æthalam, Planasiam, Asturam, Palmariam, Sinoniam, Pontias, Pandatariam, Prochytam, Ænariam, Megarim, Capream, Leucotheam, Cunicularias, Herculis, Enosin, Ficariam, Beleridas, Callodem, Heram lutram, Leucasiam, Pontiam, Isciam, Ithacefias, & Vlysis speculam. Addo his Æolias, Parthenopen, Diomedæas, Calypson, & Dioscoron, item Electrides: & alias quasdam, quæ apud Pomponium & Antoninum nominantur.

ITALIAE VETERIS SPECIMEN.

Cum Privilegio
Imp. Reg. et Cancellariae
Bavariae decenniali, divulgavit
Abrahamus Ortelius

